

ZDRAVOTNÍ ASPEKTY KASTRACE FEN

Až doposud se většina příspěvků zabývala jinými než zdravotními aspekty kastrací. Rád bych proto přispěl právě na toto téma. Záměrně vynechám vliv kastrace na zdraví koček, kde pozorujeme výraznější změny (s výjimkou obezity) jen velmi vzácně. Totéž se týká kastrací samců malých domácích zvířat.

Negativní zdravotní aspekty kastrace:

Obezita - je důsledkem podávání nezměněných dávek krmiva po kastraci. Organismus vykastrované feny má menší potřebu energie a proto nespoteřovanou energii deponuje v těle ve formě tuku. Terapie je jednoduchá - snížení krmných dávek a podávání krmiv s nižším obsahem energie.

Změny chování - i tento problém lze zařadit mezi zdravotní komplikace. Není ovšem zdaleka tak častý, jak se majitelé fen obávají. Nadto může nastat změna povahy jak k lepšímu tak k horšímu. Tato situace vzniká především tam, kde byly potíže s povahou, výchovou a vztahem k majiteli již před operací. Proto se nutně nemusí jednat o důsledek změněné hladiny pohlavních hormonů. Problémy v těchto případech nastávají i po jiných operacích, porodu, či podobné vypjaté životní situaci. K napravě může pomoci důsledná výchova pod vedením zkušeného kynologa.

Inkontinence moči - nastává u 8 - 12 procent fen vykastrovaných ve středním až vyšším věku. Postihuje především velká plemena. Nejvíce predisponovanou rasou je německý ovčák. Onemocnění se projevuje neschopností udržet moč. Terapie může být dle příčiny buď medikamentózní či chirurgická a je většinou úspěšná.

Ovariální dysbalance II typu (hypoestrogenismus) - komplikace pozorovaná zejména po kastraci před pohlavní dospělostí. U fen vykastrovaných po prvním hárání je poměrně vzácná. Vyjimečně se může vyskytnout i u fen nekastrovaných. Predisponováni jsou boxeři, španělé a jezevčáci. Onemocnění se projevuje především ztrátou srsti v okolí zevního genitálu a anu s šířením na břicho a boky. Terapii lze provádět podáváním estrogenu. Nedoporučuje se však, je-li ztráta srsti jediným klinickým příznakem.

Pozitivní zdravotní aspekty kastrace:

Vyloučení možnosti hnisavého zánětu dělohy (pyometra) a jiných hormonálních poruch pohlavního aparátu (prodloužené hárání, glandulárně cystická hyperplazie endometria). Tato onemocnění postihují více než 30 procent nekastrovaných fen starších 8 let. K odstranění rizika vzniku těchto onemocnění nechávají mnozí chovatelé své feny po skončení chovnosti kastrovat. Výraznou prevencí nejsou ani odchované vrhy. V předcházení tomuto nebezpečnému komplexu onemocnění vidíme jeden z hlavních argumentů pro provádění kastrací.

Prevence nádorů mléčné žlázy - nádory mléčné žlázy jsou nejčastějším nádorovým onemocněním fen. Cca 20 procent je nebo se mění ve zhoubné. Kastrace je prevencí ovšem pouze v případě, že se uskuteční poměrně časně. Zákrok provedený před prvním háráním sníží riziko výskytu nádorů mléčné žlázy o 85 procent, před druhým háráním o cca 75 procent.

Prevence, terapie nebo diagnostika některých hormonálních dermatóz - především ovariální dysbalance I typu (hyperestrogenismu) a syndromu z nadbytku růstového hormonu. Hormonálně podmíněná kožní onemocnění lze často odlišit právě tzv. diagnostickou kastrací, neboť přesné

stanovení hladin hormonů není často možné či smysluplné. Kastraci využíváme také pro zjištění příčin a ev. terapii cukrovky fen.

V neposlední řadě je kastrace prevencí možných komplikací při porodu nebo přerušení gravidity po nežádoucí koncepci.

Z výše uvedeného výčtu je zřejmé, že problematika kastrací u fen není ani jednoznačně pozitivní ani negativní. I přesto mám za to, že pozitiva výrazně převažují. K omezení většiny výše uvedených rizik považuji za vhodné kastraci u nechovných fen uskutečnit mezi prvním a druhým háráním. Ovšem i kastraci starších fen lze po zvážení konkrétních okolností ve většině případů považovat za přínos. Je však nezbytné majitele vždy upozornit na všechna rizika ze zákroku vyplývající a ponechat mu možnost konečného rozhodnutí.